

En kongelig kærlighedssang

Ugens vers

"Læg mig som en segtring ved dit hjerte, som en segtring om din arm; for kærligheden er stærk som døden, lidenskaben er grum som dødsriget, dens flammer er flammer af ild, en voldsom brand" (Højs 8,6).

Introduktion

Blandt livets forskellige faser er ægteskabet en af de store. Ikke alle bliver gift; men for dem, der gør, medfører ægteskabet særlige udfordringer, men giver også særlige velsignelser. Blandt disse velsignelser er seksualitetens vidunderlige gave. Denne gave kan på rette tid og rette sted være et mægtigt udtryk for kærlighed.

I modsætning til manges opfattelse er Bibelen ikke imod sex. Den taler imod misbrug af denne vidunderlige gave, som Skaberens har givet menneskene.

Højsangen, en af de mindste og måske mindst læste bøger i Bibelen, beskriver forholdet mellem en ung brud, Shulamit, og hendes elskede, som menes at være kong Salomo selv. Bogen beskriver mysterierne i menneskelig intimitet og ægteskabelig kærlighed. Selv om Højsangen ofte er blevet opfattet som en allegori og et symbol på forholdet mellem Gud og Guds folk eller Kristus og kirken, er det første og fremmest et digt om den kærlighed, der findes i et meget virkeligt forhold mellem en mand og en kvinde.

I denne uge skal vi se på ægteskabet, som det beskrives i denne gammeltestamentlige bog.

Ugens tekster

- Højsangen
- 1 Mos 2,7
- 1 Kor 7,3-5
- Joh 17,3
- 1 Joh 1,9
- Rom 1,24-27
- Gal 5,24

Menneskets natur er en helhed

1 Mos 2,7
Sl 63,2; 84,3
1 Kor 6,19-20
1 Thess 5,23

Hvordan vil du ud fra disse tekster beskrive Bibelens syn på menneskets legeme?

Nogle religioner tror på dualisme, en filosofi, som ser menneskekroppen som et problem for åndens liv. Kroppen betragtes som ond, mens "ånden" er god. I Bibelen betragtes mennesket som en helhed, og dets seksuelle egenskaber hører til denne helhed. Mennesket blev et udeleligt, "levende væsen" (1 Mos 2,7). Salmisten overgiver sig helt og fuldt i tilbedelse af Gud (Sl 63,2; 84,2). Hele personen skal helliges, sættes til side til den hellige hensigt, som Gud har tiltænkt.

Højs 1,2.13;
2,6; 5,10-16;
7,1-9

I Højsangen ser vi et positivt syn på menneskekroppen i forhold til seksuel forbindelse. Hvordan kommer denne holdning til udtryk i versene her?

I denne hellige tekst bliver menneskekroppen beundret. De fysiske sider ved ægteskabets kærlighed er ikke noget at skamme sig over. Et bredt spektrum af følelser præsenteres åbenlyst.

I mange kulturer er det almindeligt, at der er store seksuelle tabuer. Det kan derfor være vanskeligt for ægtepar at kommunikere med hinanden på en sund måde mht. deres intime forhold. Børn i kristne familier bliver også ofte frataget muligheden for at lære om sex i et kristent hjem, hvor gudgivne værdier kan sammenkobles med nøjagtige oplysninger. Bibelens åbenhed omkring seksualitet opfordrer Guds folk til en større grad af velbefindende omkring dette emne, så denne væsentlige side af tilværelsen bliver behandlet med den respekt og værdighed, som en så stor gave fra Skaberen fortjener.

Til at
tænke over

Hvordan kan vi beskytte os mod kulturelle og moralske kræfter, som enten gør sex til intet mere end nedværdigende dyriske lyster eller vender det til noget skamfuldt, som man aldrig må tale om? Hvordan viser Bibelen os, at begge yderligheder er forkerte?

Kærlighedssangens forskellige former for kærlighed

Beskriv forskellige sider ved kærlighed, der beskrives i Højsangen.

- Højs 1,2-13
- Højs 2,10-13.16
- Højs 3,11; 4,1-7
- Højs 5,16
- Højs 6,6
- Højs 7,1-10
- Højs 8,6-7

Højsangen beskriver, hvordan venner tilbringer tid sammen, taler åbent sammen og holder af hinanden. I Højsangen bliver to gode venner ægtefæller. Hustruen siger: "Sådan er min ven" (5,16). Ordet ven udtrykker fællesskab og venskab uden en undertone af seksuelt fællesskab. Lykkelig den mand eller kvinde, hvis ægtefælle er deres bedste ven.

Hele vejen i digtet tilkendegiver intime komplimenter og kærlige bevægelser den stærke tiltrækning, den fysiske og emotionelle glæde, som manden og kvinden finder hos hinanden. Den naturlige intimitet i romantisk kærlighed er en af Skaberens gaver, som skal hjælpe de to til at knyttes tæt sammen i ægteskabet. Når de to er åbne over for guddommelig kærligheds indflydelse på deres hjerter, bliver deres menneskelige kærlighed "forædlet, rensat og ophøjet" (Ellen White, *The Adventist Home*, s. 99).

Disse vers udtrykker også de højeste tanker om kærlighed. Men sand kærlighed er ikke naturlig for menneskene; det er en gave fra Helligånden (Rom 5,5). En sådan kærlighed forener mand og hustru i en varig forening. Det er den forpligtende kærlighed, som er så nødvendig i forholdet mellem forældre og børn, så der kan opbygges en følelse af tillid hos de unge. Det er den selvopofrende kærlighed, som binder mennesker sammen i Kristi legeme. Højsangen kalder os til at gøre denne kærlighed til en aktiv kraft i forholdet til vores ægtefælle.

Hvordan er denne form for intimitet på sin egen måde med til at belyse det intime forhold, vi kan have til Gud? Hvilke paralleller kan vi finde – fx tilbringe tid sammen, at give os selv helt, etc.? Hvilke andre paralleller er der?

At kende i kærlighed

Mange har set temaet "tilbage til Eden" i Højsangens Bog. Selv om det par, der beskrives, ikke er den første mand og kvinde, minder digtet os om den første have. Guds plan om, at de skulle være "et kød" (1 Mos 2,24-25) beskrives gennem smukke metaforer og symboler.

Højs 4,7-5,1
1 Kor 7,3-5

På hvilken måde præsenterer Højsangen en forpligtelse til gensidighed i ægteskabets intime forhold? Hvordan ligner dette Paulus' undervisning i Korintherbrevet?

Salomo inviterer hende: "Kom med mig" (Højs 4,8). Hans brud svarer. Senere inviterer hun ham: "Min elskede skal komme til sin have" (4,16). Og han svarer (5,1). Skriften lærer os her, at der ikke skal være nogen form for tvang eller manipulation i dette intime forhold. Begge går frivilligt og med kærlighed ind i det. "Min have" er "hans have".

Både Salomo og Shulamit har navne, der er afledt af det hebraiske *shalom*, "fred" eller "helhed". Deres beundring er gensidig (4,1-5; 5,10-16). Balancen i deres forhold kommer til og med frem i den poetiske stil med parallelle linjer og vers. Pagtsudtrykket "Min elskede er min, og jeg er hans" (2,16) minder om Edens sprog: "Nu er det ben af mine ben og kød af mit kød" (1 Mos 2,23).

1 Mos 4,1.25
1 Sam 1,19
Luk 1,34
Joh 17,3
1 Kor 8,3

I mange oversættelser, bl.a. den danske fra 1931, beskrives den ægteskabelige forening som "at kende". Hvordan er det med til at gøre vores opfattelse af vores forhold til Gud rigere?

Bibelen bruger "at kende" om den intime forening mellem mand og hustru. I dette kærlige "kendskab" tilbydes de mest skjulte indre dybder af deres personlighed til den anden. Det er ikke alene to legemer, men også to hjerter, der forenes til "et kød". At kende beskriver også forholdet mellem det enkelte menneske og Gud. For den observante kristne giver ægteskabets enestående og kærlige kendskab med dets samhørighed, forpligtelse og grænseløse glæde et dybt indblik i det mest ophøjede og hellige mysterium, nemlig foreningen mellem Kristus og menigheden.

Kærlighed på det rette tidspunkt

Højs 4,8-5,1

Højs 4,16 og 5,1 danner centrum af bogen og beskriver på en måde bogens klimaks som fuldbyrdelsen af Salomos og Shulamits ægteskab.

Højs 4,12.16;
5,1; 8,8-10

Hvad henviser Salomo til i disse vers?

I Højsangens Bog finder vi nogle af de mest overbevisende tilkendegivelser af Guds plan om, at man skal være seksuelt afholdende indtil ægteskabet. Et af de stærkeste beviser er en henvisning til Shulamits barndom, hvor hendes brødre spekulerer på, om hun er "en mur" eller "en dør" (Højs 8,8-9). Vil hun med andre ord forblive ærbar indtil hun bliver gift (en mur), eller promiskuøs (en dør)? Som voksen kvinde bekræfter hun over for sin mand, at hun har bevaret sin ære og renhed: "Jeg er en mur" (8,10). Han bekræfter faktisk, at hun var jomfru op til deres bryllupsnat, ved at sige, at hun er "en lukket have ... en forseglet kilde" (4,12). Fra egen erfaring kan hun rådgive sine veninder til at bevæge sig meget forsigtigt frem imod kærlighed og ægteskab. I Højsangen henvender Shulamit sig tre gange til en gruppe kvinder, der omtales som "Jerusalems døtre" og råder dem til ikke at vække kærlighedens stærke følelser til live, før det rette tidspunkt (2,7; 3,5; 8,4), dvs. før de befinder sig sikkert inden for ægteskabets intime pagt, som hun gør det.

For anden gang i sangen inviterer den elskede sin brud til at komme med ham (2,10; 4,8). Før brylluppet kunne hun ikke tage imod hans invitation, men nu er det hende, der inviterer ham til sin have (4,16) og han accepterer med glæde (5,1). Han er ikke alene tiltrukket af hendes skønhed; hun har også stjålet hans hjerte (4,9). Han er beruset af hendes kærlighed (4,10), og han sprudler af glæde over, at hun er hans og ingen andens, nu og for evigt: "En lukket have er du, min søster, min brud, en lukket have, en forseglet kilde" (4,12). I sin forening med denne perfekte kvinde oplever han, at han har nået det lovede land: "Dine læber drypper af nektar, min brud, honning og mælk er under din tunge; dine klæders duft er som duften fra Libanon" (4,11).

Hvilke gode nyheder er der for dem, der fortryder, at de har valgt at udtrykke deres seksualitet på den forkerte måde? Joh 1,9; Sl 103,12; Es 55,7; Joh 8,11.

Til at
tænke over

Tag vare på Guds gave

Gud havde en særlig hensigt med at skabe menneskene som mand og kvinde (1 Mos 1,26-28). Mens de hver især er skabt i Guds billede, er foreningen i ægteskabet af de to modsatte køn til "et kød" på en særlig måde en genspejling af enheden i Guddommen. Foreningen af mand og kvinde giver også muligheden for at skabe et nyt liv, et oprindeligt udtryk for det guddommelige billede.

3 Mos 20,7-21
Rom 1,24-27
1 Kor 6,9-20

Hvad er Bibelens holdning mht. seksuelle former, der ikke stemmer over ens med Skaberens plan?

Skriften fordømmer alt, som forandrer eller ødelægger Guds billede i menneskene. Ved at forbyde visse seksuelle former, retleder Gud sit folk til de rette formål med seksualitet. Når menneskelige oplevelser konfronteres med Guds forordninger, bliver sjælen overbevist om synd.

Rom 8,1-14
1 Kor 6,15-20
2 Kor 10,5
Gal 5,24
Kol 3,3-10
1 Thess 5,23-24

Hvilke råd gives kristne troende i forhold til deres og andres seksualitet i en syndig verden?

De troende venter på frigørelse fra syndens ødelæggelse ved Jesu genkomst. De venter i tro, og betragter sig selv som døde over for synden ved Jesu død på korset og levendegjort i ham ved hans opstandelse. Gennem vedvarende bøn, årvågenhed og Åndens kraft behandler de deres syndige natur som korsfæstet, og ønsker at adlyde Kristus også i deres tanker. De anerkender, at Gud ejer deres legemer og deres seksualitet, og bruger dem i overensstemmelse med hans guddommelige plan.

Gud tilgiver dem, der angrer deres synd (1 Joh 1,9). Evangeliet gør mennesker, som før levede i promiskuitet og syndige seksuelle handlinger, i stand til at blive en del af de troendes samfund. På grund af den omfattende forandring, synden har forårsaget i menneskenes seksualitet, er nogle måske ikke i stand til helt at opleve fuld genoprettelse på dette område af den menneskelige erfaring. Nogle vælger fx at leve et liv i cølibat frem for at blive involveret i et seksuelt forhold, som er forbudt i Guds Ord.

Til at
tænke over

Hvordan forholder jeg mig til homoseksuelle personer? Har den homoseksuelles eget syn på sin seksualitet nogen indflydelse på mit svar?

Til videre studium

"Ægteskabet har modtaget Kristi velsignelse, og det skal betragtes som en hellig forordning. Sand religion skal ikke modarbejde Herrens planer. Gud bestemte, at mand og kvinde skulle forenes i helligt ægteskab for at stifte familier, som kronet med ære skulle være symboler på familien i himlen. Ved begyndelsen af sit offentlige arbejde gav Kristus en bevist anerkendelse af den forordning, som blev indstiftet i Edens have. Dermed tilkendegav han for alle, at han ikke vil nægte sin tilstedeværelse ved bryllupper, og at ægteskabet, når det indgås i renhed og hellighed, sandhed og retfærdighed, er en af de største velsignelser, der nogensinde er givet til os mennesker" (Ellen White, *Daughters of God*, s. 180-181).

Højsangen viser, at seksuel kærlighed kan være en vidunderlig del af ægteskabet. Men et varigt forhold kan ikke kun bygge på ydre skønhed og fysisk tiltrækning. Vores legeme ældes og forfalder, og i sidste ende kan hverken diæt, motion eller plastikkirurgi få os til at se evigt unge ud. Salomos og Shulamits ægteskab er et livslangt, forpligtende forhold. Tre gange bekræfter de, at de tilhører hinanden (Højs 2,16; 6,3; 7,11). Første gang er det en erkendelse af gensidigt ejerskab (sml. Ef 5,21. 33). Anden gang vender hun rækkefølgen om i bekræftelse af sin underdanighed (også Ef 5,22-23). Tredje gang udtrykker det hans begær for hende (Ef 5,24-32). En sådan kærlighed kan ikke druknes (Højs 8,7). Den er som et segl, der ikke kan brydes (8,6).

Spørgsmål til drøftelse

- 1. Sammenlign Salomos beskrivelse af sin brud som fuldkommen (Højs 4,1-5; 6,8; 7,1-9) med det, Adam udrød, da han så Eva første gang (1 Mos 2,23). Hvordan bør mænd forholde sig til deres egne hustruer? (Ef 5,28-29).**
- 2. Nogle har i Højsangen set en allegori om det forhold, der er mellem Gud og hans folk og mellem Jesus og hans menighed. Selv om vi bør være forsigtige med ikke at over-allegorisere, hvilke træk ved forholdet mellem disse to menneskers forhold kan sammenlignes med vores forhold til Gud? Sammenlign også med Es 54,4-5; Jer 3,14; 2 Kor 11,2.**
- 3. Læs Ordsp 31,26, Højs 5,16, Ordsp 25,11. Hvilken betydning har vores ord i både at nedgøre og opbygge vores ægtefælle og svække eller styrke vores ægteskab? Brug Jak 1,26; 3,5-11 som yderligere illustration.**

Aktiviteter og dialog

Guds Ord

- Læs sammen, hvad skabelsesberetningen i 1 Mosebog 1-2 fortæller om mennesket og dyrene som skabte væsener, fx 1 Mos 1,20-21.26-28; 2,7,21-24.
  - Hvad kan man ud fra denne beretning slutte mht. værdien af den fysiske side af menneskets tilværelse?
  - Hvordan skal vi som adventister se på fænomener som askese og cølibat?

Uddybende spørgsmål

- Mennesket drives af drømme og længsler. Nogle af disse længsler er direkte forbundet, med det vi er som skabninger, med vores fysiske behov.
  - Er seksuelle længsler i overensstemmelse med Guds vilje? Hvornår er de det? Hvornår er de det evt. ikke?
- Skal/kan alle selv gode længsler i livet altid opfyldes?
  - Hvordan skal jeg som kristen tackle den udfordring, det evt. er, at jeg, hvad end grundene kan være, ikke kan/har lov til at opfylde mine seksuelle længsler og drømme?

Personligt kristenliv

- Tænk over de længsler, der har motiveret og drevet dig gennem livet. Tænk over, hvilke der har været stærkest i forskellige faser af dit liv?
  - Er eller har nogle af dine længsler været i konflikt med Guds vilje og hans længsler for dit liv?

Forstå det bedre

- I 1 Mos 2,7 kaldes mennesket for "et levende væsen". Nøjagtigt det samme udtryk (på hebraisk *nəfəəsh khajjah*) bliver i 1 Mos 1,20-21 og 24 brugt også om dyrene, først havdyr, så landdyr.
- Et andet udtryk bruges om mennesket i 1 Mos 2,7, når det siges, at Gud blæste "livsånde" i menneskets næsebor. Men også dette udtryk (hebraisk *nishmat khajjim*) er brugt om dyrene i fx 1 Mos 7,22.
- Der er altså intet i menneskets konstitution som sådan, der adskiller det fra dyrene, og mennesket er ikke født med nogen udødelig "sjæl". Mennesket er et hele, og vores identitet bestemmes af vort forhold til Gud; men vi forbliver skabninger, og Gud har skabt os til at nyde og glæde os over vores fysiske tilværelse.

Ord og udtryk

- Højsangens Bog er en smuk bog at læse, men ikke en let bog at forstå. Hebraisk poesi er i sig selv vanskelig at gengive på vores sprog, og der er i bogen mange ord og udtryk, som vi ikke genfinder andre steder i Det Gamle Testamente. Selv dens opbygning er indviklet.
  - Der er dog ingen tvivl om, at den giver udtryk for længslen efter kærlighed. Og nogle forskere påpeger, at bogens vekslen mellem mandens og kvindens stemme (som ikke er let at se på dansk) foregår i en serie af 3 på hver 7 udsagn. Og alle disse udsagn afsluttes med forventning om, håb om eller længsel efter, at den elskede skal komme, og kærligheden virkeliggøres (jf. 2,8; 5,1-7; 8,13-14). For den, der længes efter at forstå mere af Højsangen, kan man glæde sig til udgivelsen af kommentaren til denne kærlighedssang i Syvende Dags Adventistkirkens kommende nye, internationale bibelkommentar.
- Ordet, som traditionelt er blevet oversat med "sjæl" i Det Gamle Testamente (hebraisk *nəfəsh*); men som den nye danske oversættelse i 1 Mos 2,7 korrekt gengiver med "væsen", har en bred vifte af betydninger. Interessant er det, at ordet kan bruges om et "dødt menneske", altså et "lig" (4 Mos 6,6; 9,6-7; 19,11). Det understreger med al tydelighed, at ordet ikke betegner noget udødeligt.
  - Betydningen af noget udødeligt og ikke-legemligt blev cementeret i den vestlige kulturs opfattelse af menneskenaturen med King James versionens oversættelse til "living *soul*" i stedet for "living *creature/being*".

